

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Datum:
2022-01-14

Diarienummer:
ALN-2021-00063

Handläggare:
Peter Jernberg

Månadsbokslut per november 2021

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** godkänna ekonomiskt periodbokslut per november 2021.

Ärendet

Resultatet för äldrenämnden per november var en positiv avvikelse mot budgetramen på 12 miljoner kronor (+ 31 miljoner kronor per oktober i år). Väsentligt bidragande till det minskade överskottet från oktober är de satsningar av större format som skett i verksamheterna och därmed kostnadsföring i högre utsträckning som kan kopplas till de statliga medel äldrenämnden erhållit för 2021 (och som ingår i budgetramen 2021). Minskningen av överskottet per november är c a 8 miljoner kronor mer än vad årsprognosen som gjordes i september indikerade.

Nämnden har inför 2021 och även åren innan vidtagit resultatförstärkande åtgärder av relativt omfattande karaktär som även har bäring på resultatet även i år inom flera områden. Sammantaget har dessa vidtagna åtgärder tillsammans med att några större intäcks- och kostnadsposter är bättre eller i linje med budget per november väsentligen bidragit till nuvarande överskott. Exempel på poster som påverkat resultatet kan nämnas högre avgiftsintäkter från brukare än i budget (trots lägre volym inom hemtjänst), momsintäkter i linje med budget och lägre kostnader för köp av verksamhet än i budget (verksamheternas volym) till följd av lägre volym inom hemtjänsten under året.

Fortsatt strukturell utmaning finns för nämnden gällande behovet av externt anlitad personal inom hälso- och sjukvården, både i särskilt boende och i hemsjukvården, där kostnaderna fortsatt är markant högre än budget till och med november.

Resultattrenden per november specifikt är som nämnts ovan sämre i relation till tidigare årsprognos varför marginalen till en budget i balans också förväntas bli mindre än i årsprognosen, men indikeras per dags dato ändå resultera i ett visst överskott för 2021. Resultatet kan också påverkas mer än förväntat av rådande pandemiläge och om eventuella kompensationer beviljas från staten för merkostnader från denna.

Ekonomisk ställning per verksamhet

Nedan redovisas ekonomiskt resultat och analys per verksamhet för nämnden.

Tabell 1. Resultat per november 2020 - 2021 och mot budget

Äldrenämnden mnkr	Resultat per nov 2021	Avvikelse mot budget nov 2021	Resultat per nov 2020
Politisk verksamhet	0	0	0
Öppen förebyggande verksamhet	4	6	3
Ordinärt boende	30	28	35
Särskilt boende	- 22	- 23	18
TOTALT	12	12	56

Nämndens positiva avvikelse på 12 mnkr mot budget per november innebär ett klart minskat överskott från oktober då överskottet var 31 mnkr. Förklaringen till det minskade överskottet går främst att förklara med att de satsningar som påbörjats under 2021, och i synnerhet under hösten 2021, har kostat betydligt mer under november än tidigare månader och mer än i tidigare gjord prognos. Kostnaderna avser satsningar för borttagandet av delade turer inom särskilt boende, minskad andel timanställda, ökade inköp av material m.m. samt en utökning av bemanning (bl.a. chefer och utvecklingsledare).

Den positiva avvikelsen mot budget per november återfinns inom ordinärt boende och öppen förebyggande verksamhet. Inom *ordinärt boende* kan överskottet om 30 miljoner kronor mot budget främst förklaras av följande:

- avgiftsintäkter i linje med budget trots en generell volymminskning inom hemtjänst under året (hemtjänst är största området inom ordinärt boende),
- lägre kostnader totalt till följd av en generellt lägre volym inom hemtjänst,
- vidtagna resultatförstärkande åtgärder inför 2021 och tidigare år inom både hemtjänst, hälso- och sjukvården och korttidsverksamheten,
- lägre kostnader inom hälso- och sjukvården än i budget som bland annat beror på ersättningsystemet som delvis är kopplat till volymen inom hemtjänst (= lägre volym hemtjänst ger också lägre kostnader för hälso- och sjukvård).

Noterbart och väsentligt trendmässigt för oktober och november är att volymen inom hemtjänst, som är nämndens näst största område, ökat relativt mycket senaste två månaderna i förhållande till årsprognosen och därmed kostnaderna.

Inom *särskilt boende* kan underskottet om 22 miljoner kronor mot budget främst förklaras av följande per november:

- högre kostnader för köp av verksamhet (högre volym),
- markant högre kostnader för externt anlita legitimerad personal,
- högre kostnader för material och övriga inköp.

Nedan visas resultat per avdelning för nämnden mot budget per november.

Tabell 2. Avvikelse mot budget per avdelning i egen regi och stab/ledning

Äldrenämnden	Avvikelse mot budget per nov 2021 (mnkr)
Ledning	1
Systemledning	2
Myndighet	7
Kvalitet och utveckling	5
Avd. hälso- och sjukvård	-5
Avd. särskilt boende	-1
Avd. ordinärt boende	3
TOTALT	12

Avdelning systemledning

Den positiva avvikelsen mot budget på 2 miljoner kronor beror bland annat på lägre kostnader för lokaler och fastigheter än budgeterat per november.

Avdelning myndighet

Den positiva avvikelsen om 7 miljoner kronor mot budget beror bland annat på högre avgiftsintäkter mot brukare, lägre kostnader för köp av verksamhet på grund av lägre volymer inom hemtjänsten ackumulerat för helåret. Dock har volymen inom hemtjänsten de senaste månaderna ökat i större utsträckning än prognosticerat. Inom särskilt boende är volymökningen högre än både budgeterat och prognosticerat per november.

Avdelning kvalitet och utveckling

För avdelningen kvalitet och utveckling är kostnaderna (netto) c a 5 miljoner kronor lägre än budgeterat vilket är i linje med avvikelsen per oktober.

Avdelning HS (hälso- och sjukvård) – egen regi

Den negativa avvikelsen mot budget om c a 5 miljoner kronor mot budget per november beror främst på den fortsatt strukturella utmaningen som finns gällande behovet av externt anlitad personal inom hälso- och sjukvården där kostnaderna fortsatt är markant högre än i budget. Vidare har avvikelsen mot budget påverkats av att även intäkterna är lägre än budgeterat.

Avdelning särskilt boende – egen regi

Särskilt boende egen regi har totalt en negativ avvikelse mot budget per november på 1 miljoner kronor. Faktiskt resultat för hela avdelning särskilt boende ackumulerat per november är – 4 miljoner kronor. Avdelningen har haft betydligt högre kostnader för externt anlitad personal (legitimerad personal) än budgeterat vilket främst bidragit till det negativa resultatet per november. Hela avdelningen särskilt boende har en omfattning på drygt 650 miljoner kronor per november.

Avdelning ordinärt boende – egen regi

Avdelning ordinärt boende egen regi har ett faktiskt resultat ackumulerat per november på – 21 miljoner kronor. I budget förväntades ett än större underskott varför det trots det negativa resultatet är en mindre positiv avvikelse mot budget på 3 miljoner kronor. Främst bidragande till underskottet utgör området hemtjänst. I takt med en kraftigt minskad volym har personalkostnaderna inte kunnat reduceras i samma utsträckning som intäkterna minskat när total mängd utförd tid i hemtjänsten varit klart lägre än förväntat fram till andra halvan av 2021 vilket påverkat resultatet markant. Området öppna förebyggande insatser har ett överskott mot budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 14 januari 2021

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör